

FUNDACJA GENERAL ELZBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
ul. Wojskowej Służby
7-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 52 65 22 103
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawackie.z.pl
NIP 656 16 25 127; REGON 142056 006
KRS 00000
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 0002 0244

Anna Peka + 1120517

poprzedni nr K. 747/1779

dlc

*Muzeum Tradycji
POW*

85-815 Bydgoszcz 15

++ **Stowińska Klara** **Bydgoszcz**
terr.

K: 747/1779₁ Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Stowińska Klara

J: K: 447/1779 Pom.

Bydgoszcz terror

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 2

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

1) biuro

k. 1 s. 1

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. –

VI. Fotografie dział ikonografii

II. Materiały uzupełniające relację:

- Biogram Klary Słowinskiej opracowany przez
płk mjr Wojciecha Kawadkiego, msp.

k.2s.2

Powstaniec Wielkopolski - Klara SŁOWIŃSKA / 1907 - 1999 /

Urodziła się 2 lutego 1907 r. we Władysławowie, gmina Rynarzewo, woj. kujawsko - pomorskie, jako córka Józefa i Marianny z d. Cholewczyńskiej. Do szkoły uczęszczała w Pszczółczynie i ukończyła tam 4 klasy szkoły powszechnej. Rodzice posiadali własny dom i 1,5 ha ziemi. Później, 9 - osobowa rodzina w tym 7 - ro dzieci, przeniosła się na nieco większe gospodarstwo do Annowa / opodal Władysławowa /. Z chwilą wybuchu wojny, ojciec został powołany do armii niemieckiej, z której powrócił dopiero w końcu 1918 r. Z chwilą wybuchu Powstania Wielkopolskiego Józef Słowiński już 1 stycznia 1919 r. zgłosił się w szeregi powstańcze oddziału z Władysławowa i Annowa, który później został włączony w skład kompanii łabiszyńskiej, dowodzonej przez ppor. Tadeusza Fabiana. Za ojcem poszła i Klara, dostarczając powstańcom żywność, bieliznę i listy od rodzin. Miała wówczas 12 lat, gdy została gońcem bojowym. Jej pierwsze powstańcze doświadczenia rodziły się podczas walk pod Antoniewem, Władysławowem, Rudami i Rynarzewem. Na najtrudniejszym chyba odcinku frontu północnego, na przedpolu Bydgoszczy, nad Notecią i Kanałem Noteckim, służyła powstańcom kompanii łabiszyńskiej, jak tylko mogła i ile tchu starczyło, gdy trzeba było biegać z ważnymi meldunkami. I tak było prawie przez 3 miesiące krwawych, zaciętych walk. Aż 28 marca 1919 r., gdy jak zwykle przekradała się wzdłuż linii ognia Grenzschtzu do swoich, do ojca, nagle padła trafiona pociskiem armatnim w lewe kolano. Ranną dziewczynką zainteresowali się powstańcy i szybko wynieśli spod ognia, z pola walki.

Najpierw próbowano ją opatrzyć na linii frontu. Rana była jednak poważna, dziewczynce groziła amputacja nogi. Zarówno dowódca kompanii, jak i dowódca pułku, ppor. Ignacy hr. Mielżyński pocieszali ją zapewniając, że jej poświęcenie ojczyzna wynagrodzi. Z powstańczego szpitala w Szubinie, trafiła na stół operacyjny do Żnina. Później długie leczenie w szpitalu w Gnieźnie. Niestety, choć nogę udało się uratować, Klara na zawsze została już kaleką. W 1939 r. stwierdzono u niej 66 % utratę zdrowia.

Nowa wojna, we wrześniu 1939 r., przyniosła dalszy ciąg dramatu. Najpierw Niemcy zabrali z domu ojca. Wraz z wielu innymi powstańcami wielkopolskimi, Józef Słowiński został rozstrzelany w dniu 14 września 1939 r., w Szubinie. Marianna Słowińska wraz z dziećmi została wyrzucona z własnego gospodarstwa. Okres wojny wraz z Klarą przemieszkała w starej lepiance, gdzie jeszcze bardziej stan zdrowia córki pogorszył się. Matka zmarła w 1956 r. Odtąd Klara pozostawała pod opieką brata Kazimierza. W 1960 r. wstąpiła do organizacji kombatanckiej. Prawdziwość jej relacji powstańczej została potwierdzona

przez żyjącego jeszcze wówczas zastępcę dowódcy kompanii, por. Mieczysława Cichockiego oraz powstańców wielkopolskich z Władysławowa : Juliana Mendlewskiego i Stanisława Rucińskiego. Na skutek starań ZBoWiD - u, w 1972 r. Klara Słowińska jako inwalidka I grupy otrzymała rentę tzw. wyjątkową. W owym czasie rolnicy jeszcze nie posiadali prawa do emerytury, zaś Klara Słowińska przez całe swoje życie, żadnego majątku nie dorobiła się.

Za bohaterstwo podczas Powstania Wielkopolskiego, za poświęcenie dla ojczyzny w 1977 r. odznaczona została Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym, zaś w 1978 r. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1988 r. Wojewoda Bydgoski wręczył jej Honorową Odznakę „ Za Szczególne Zasługi dla Województwa Bydgoskiego „.

Klara Słowińska zmarła w dniu 20 grudnia 1999 r., przeżywszy 92 lata. Przez 80 lat dźwigała ciężar powstańczej wojny, wojny sprawiedliwej, do której nie zawahał się przystąpić jej ojciec i najbliżsi sąsiedzi w obronie wartości, dla nich - Polaków - najdroższych. Za swe oddanie ojczyźnie ojciec zapłacił cenę najwyższą. Ona cenę okrutną.

W dniu 24 grudnia 1999 roku, na parafialnym cmentarzu w Rynarzewie pożegnali ją najbliżsi, liczne grono sąsiadów i znajomych, przedstawiciele Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918 / 19 oraz Wojsko Polskie.

/ W. Z. /

MUZEUM TRADYCJI
Pomorskiego Okręgu Wojskowego
ul. Czerkaska 2, tel. 78-20-26
85-915 Bydgoszcz 15

DYREKTOR MUZEUM
ppik mgr Wojciech Zawadzki

IV./1. Korespondencja bieżąca:

- Pismo Muzeum Tradycji Pomorskiego Okręgu Wojskowego do Fundacji z informacją o przekazaniu biogramu Klary Słowińskiej, Bydgoszcz, 18 stycznia 2000 r.

k.1s.1

MUZEUM TRADYCJI
POMORSKIEGO OKRĘGU WOJSKOWEGO

85-915 Bydgoszcz 15, ul. Czerkaska 2
tel. 052/378 20 26 052/378 20 27
fax 052/378 23 31

Bydgoszcz, dnia 19 stycznia 2000 roku.

Wpłynęło dnia 18.1.2000
Ldz. 0215/NSK/2000
R.W.

P R E Z E S
FUNDACJI ARCHIWUM POMORSKIE
ARMII KRAJOWEJ
w T o r u n i u

W załączeniu przesyłam do zbiorów MEMORIAŁU GENERALA MARII WITTEK biogram powstańca wielkopolskiego - Klary Słowińskiej oraz xero fotografii.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR MUZEUM

ppik mgr Władysław Zawadzki

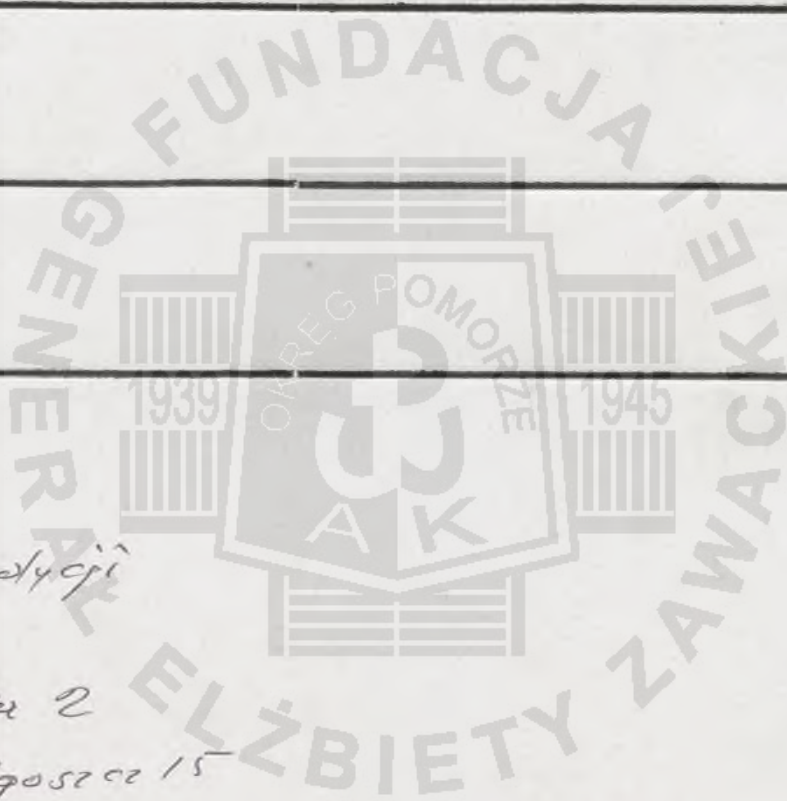
T: K: 747/1779 Rom

Bydgoszcz

Stowinska Klara
V Nowiskove karty informacyjne
k. —

Muzeum Tradycji
P. O. M.
ul. Cerkaska 2
85-915 Bydgoszcz 15

Bydgoszcz

STOWIŃSKA Klara

K-747/1779

Stowińska Klara

